

29 de desembre de 2020

NOTA DE PREMSA

El CAC, Salut i els col·legis de Metges i de Periodistes elaboren unes recomanacions per evitar la desinformació sobre les vacunes de la Covid-19

- **Les dades demoscòpiques més recents indiquen que només el 40% de la població acceptaria de manera immediata vacunar-se contra la Covid-19**
- **El president del CAC, Roger Loppacher, destaca que la desinformació en relació amb la Covid-19 pot posar en risc la salut de la població**
- **Els mitjans de comunicació poden contribuir a incrementar la “confiança vacunal” de la població i fer front a la desinformació**
- **A l'hora d'abordar la seguretat i l'eficàcia de les vacunes es demana promoure el pes informatiu de les persones expertes i contextualitzar les eventuais reaccions adverses a les vacunes**
- **Es demana a les plataformes d'intercanvi de vídeos i a les xarxes socials extreure la cura en la desinformació sobre les vacunes i oferir enllaços a fonts acreditades**

El Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC), de manera conjunta amb el Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya, el Consell de Col·legis de Metges de Catalunya i el Col·legi de Periodistes de Catalunya, ha elaborat unes recomanacions en relació amb els continguts audiovisuals sobre les vacunes de la Covid-19.

El text reconeix que els beneficis de la vacunació per al conjunt de la societat estan àmpliament provats i que els mitjans de comunicació tenen la funció d'informar de manera veraç en relació amb la seguretat i l'eficàcia de les vacunes. Així mateix, poden contribuir a lluitar contra la desinformació, que, en

el cas de la vacunació contra la Covid-19, constitueix una amenaça a la salut pública.

La iniciativa sorgeix, entre altres consideracions, de les dades demoscòpiques recents (baròmetre del Centro de Investigaciones Sociológicas (CIS) del mes de desembre), que indiquen que només el 40% de la població afirma que es vacunaria de manera immediata contra la Covid-19.

Per facilitar l'empoderament de la ciutadania i que pugui discernir entre informació i desinformació, les quatre institucions i entitats professionals esmentades han elaborat unes **recomanacions** adreçades als professionals de la informació, a les empreses del sector, a les plataformes d'intercanvi de vídeos, a les xarxes socials i a la població.

El document de recomanacions inclou també un **recull de referències** a agències de medicaments, societats científiques i organismes especialitzats en matèria de vacunes, com a recursos informatius i documentals. Els sistemes de farmacovigilància pertanyen a l'àmbit de Catalunya, de l'Estat, de la Unió Europea i de l'Organització Mundial de la Salut.

El president del CAC, **Roger Loppacher**, ha destacat que "la desinformació en matèria sanitària, i en especial sobre les vacunes, pot posar en risc la salut de la població", i ha afegit que "hem d'apostar per tenir la informació més completa i del màxim rigor possible per tal de garantir la màxima confiança entre la ciutadania i poder, així, tenir les eines per superar aquesta crisi sanitària".

El president del Consell de Col·legis de Metges de Catalunya, **Jaume Padrós**, ha assenyalat que "la vacunació ha salvat milions de vides. Les vacunes estan sotmeses a un control molt estricte de la seva seguretat, tant previ com posterior a la seva autorització. Les vacunes en front la Covid-19 s'han desenvolupat ràpidament, gràcies a l'ús de noves tecnologies i a un extraordinari esforç i col·laboració mundials. Les agències que les avaluen i aproven han emprat els mateixos controls, amb el mateix rigor".

El degà del Col·legi de Periodistes de Catalunya, **Joan Maria Morros**, ha recordat que els professionals de la informació "estem subjectes al Codi Deontològic, que és la nostra autoregulació, i que el seu compliment avala la qualitat de la nostra feina a l'hora que dona compliment a la vocació social de tots els periodistes". Tot i això, ha remarcat, "mai és sobrer conèixer les recomanacions que ens fan els especialistes de l'àmbit sanitari per ajudar-nos a fer front amb més garanties a la Covid-19".

La subdirectora general de Promoció de la Salut, **Carmen Cabezas**, ha subratllat la importància de la vacunació contra la Covid-19: "la vacuna protegeix la persona i també al conjunt de la societat. Serà el que farà canviar realment la situació que estem vivint". També remarca que "mentre la

cobertura vacunal no arribi al 80% de la població, caldrà mantenir les mesures de seguretat: distància, rentat de mans, mascareta, ventilació i quedar-se a casa en cas de trobar-se malament”.

Les recomanacions subratllen que existeix un **consens científic**, demostrable empíricament, sobre la seguretat i els beneficis de la vacunació. Així, considera que els mitjans de comunicació poden contribuir a incrementar la “confiança vacunal” de la població, fins i tot quan s’arbitren mecanismes d’aprovació d’urgència o quan s’utilitzen tecnologies com la de l’àcid ribonucleic missatger (ARNm).

El document destaca la conveniència de recórrer a les **persones expertes** en la divulgació dels programes de vacunació, tant en espais informatius com en espais d’entreteniment. També subratlla que els mitjans haurien de mostrar les conseqüències de la Covid-19 i les implicacions que té la negativa a rebre la vacuna (malaltia i/o transmissió).

Les recomanacions demanen tenir una cura especial amb les anomenades **històries humanes**, per tal de no elevar a categoria general una anècdota o un cas concret, especialment en els programes d’entreteniment a la ràdio i a la televisió.

També adverteixen que un **esdeveniment advers** després de la vacunació és qualsevol fet mèdic desfavorable que segueix la vacunació i que no necessàriament té una relació causal amb l’ús de la vacuna. És per això que cal extremar la cautela en la informació sobre aquests esdeveniments i transmetre informació objectiva i no alarmista sobre les sospites de reaccions adverses. Cal tenir en compte també que les vacunes no evitaran les altres malalties que es produeixen habitualment, que no guarden relació amb la Covid-19 i poden aparèixer tant en les persones vacunades com no vacunades.

El document demana evitar l’**espectacularització** en les informacions sobre les vacunes, tant en el discurs oral com en el visual.

El pes informatiu dels negacionistes

El text destaca que, en benefici de la salut de la població, una **informació equilibrada** no significa posar en termes d’igualtat les veus científiques i les veus del negacionisme, sinó donar-los el pes que es deriva de l’aval científic que tenen.

La informació sobre **rumors o desinformacions** relatius a la vacunació contra la Covid-19 ha de valorar molt detingudament si el fet reproduir-los, fins i tot des d’un punt de vista crític, contribueix al debat lliure i democràtic sobre la vacunació o no. I en el cas de rumors o desinformació que puguin causar un

dany, convindria evitar-ne la reproducció o bé, si es considera necessari, aportar arguments per contrarestar-los.

En aquest sentit, cal extremar les precaucions en la moderació de formats en què s'aborden temes de manera espontània i dinàmica, com ara les tertúlies. Seria recomanable que també en aquests formats la veu de persones expertes pogués actuar com a marc de referència.

Finalment, es fa una crida a les **plataformes d'intercanvi de vídeos i a les xarxes socials** per extremar la cura dels continguts i la conveniència d'oferir enllaços a fonts acreditades, en aplicació dels compromisos amb la UE.¹ Pel que fa a les persones usuàries d'aquests serveis, es demana evitar crear o difondre continguts sense aval científic.

Recomanacions en relació amb els continguts audiovisuals sobre les vacunes de la Covid-19

Més informació: **Comunicació del CAC** • C/ dels Vergós, 36-42 • 08017 Barcelona
Tel.: 935 575 000 i 627 480 483 • Fax: 935 575 003
Adreça electrònica: comunicacio.cac@gencat.cat
Web: www.cac.cat

¹ https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/fighting-disinformation_es